

Mjerenje učinkovitosti i efikasnosti upravljanja gotovinom i izrade projekcija gotovinskih tokova

Astana, 2024.

Ishodi upravljanja gotovinom

Pokazatelj	srpanj/ jul	kolovoz/ august	rujan/ septembar
Postotak ukupnog iznosa (po vrijednosti) dospjelih mjesečnih plaćanja koja nisu izvršena na datum dospijeća (zbog nedostatka likvidnosti)	11,7	14,7	10,7
Omjer nepodmirenih predujmova ili drugih zaduživanja kod središnje banke i ukupnih mjesečnih rashoda, %	0	0	0

Komentari: Ovaj pokazatelj relevantan je za Republiku Kazahstan. Vjerujemo da je koristan za uspoređivanje naših praksi upravljanja likvidnošću s drugim zemljama. Takvi se pokazatelji upotrebljavaju u Republici Kazahstanu. Pri upotrebi ovog pokazatelja nismo naišli na poteškoće u izračunima. Nema drugih predloženih pokazatelja za procjenu ishoda upravljanja likvidnošću.

Obuhvat JRT-a

u mlrd. KZT

Pokazatelj	Kraj srpnja/ jula	Kraj kolovoza/ augusta	Kraj rujna/ septembra	Prosjek
A. Gotovinska salda na JRT-u pod kontrolom riznice i dostupna za ispunjavanje preuzetih obveza (u lokalnoj valuti)	2.247,3	2.330,5	2.140,7	2.239,5
B. Ukupno druga salda opće države u bankarskom sustavu (u lokalnoj valuti)	50.972,2	51.579,5	51.841,2	51.464,3
C. $A/(A+B) \times 100 \%$	4,22	4,32	3,97	4,17

Komentari: U Republici Kazahstanu JRT-om nisu obuhvaćena salda izvanproračunskih fondova, kao što su Jedinствени doprinosni mirovinski fond i Fond za socijalno osiguranje. Ovaj pokazatelj nije relevantan za Republiku Kazahstan. Nije se ranije upotrebljavao. Pri izračunima s ovim pokazateljem naišli smo na poteškoće s prikupljanjem informacija o saldima izvanproračunskih fondova.

Izrada projekcija gotovinskih tokova

u mlrd. KZT

Pokazatelj	srpanj/ jul	kolovoz/ august	rujan/ septembar	Prosjeak za 3 mjeseca
Prihodi (projekcija), u lokalnoj valuti, R_F	1.879,1	2.486,6	2.167,7	x
Prihodi (stvarni), u lokalnoj valuti, R_A	1.914,2	2.536,0	2.171,0	x
Pogreška, prihodi $E_R = \frac{ R_A - R_F }{R_A} \times 100\%$	1,8	1,9	0,15	1,28
Rashodi (projekcija), E_F	1.796,9	2.921,5	2.642,8	X
Rashodi (stvarni*), E_A	1.695,5	2.596,5	2.544,4	X
Pogreška, rashodi $E_E = \frac{ E_A - E_F }{E_A} \times 100\%$	-6	-12,5	-3,9	-7,5
Neto odstupanje $E_b = \frac{[(R_A - R_F) - (E_A - E_F)]}{R_A} \times 100\%$	8,1	14,4	4	8,8

Komentari: U Republici Kazahstanu ne upotrebljavaju se pokazatelji kao što su „Pogreška, prihodi” i „Pogreška, rashodi”; odstupanje izračunavamo u apsolutnom iznosu i kao postotak. Nismo ih upotrebljavali ni u prošlosti. Nismo naišli na poteškoće pri izračunima, s obzirom na to da su svi podaci dostupni.

Komentari i opće preporuke

Prethodno navedeni pokazatelji adekvatno prikazuju raspon aktivnosti upravljanja gotovinom. Međutim, u praksi se oni ne upotrebljavaju u Republici Kazahstanu, a izračuni gotovinskih sredstava trenutačno se izvode u apsolutnom iznosu i kao postotak.

U tom pogledu nismo sasvim sigurni u algoritam tih izračuna, konkretno u sustav evaluacije rezultata tog mjerenja. Smatramo da bi se trebali utvrditi precizniji pokazatelji ishoda izračuna (npr. koji je raspon podataka učinkovit, što je zadovoljavajuće, a što nije, kao i koje radnje treba poduzeti u svakom od tih scenarija). Ti pokazatelji trebali bi dati potpun pregled izvršenja revidiranog proračuna, iznos neizvršenja rashoda za prethodne mjesece i prilagodbi prihoda. Izračuni gotovinskih sredstava trebali bi odražavati prihode i rashode na obračunskoj i godišnjoj osnovi kako bi se u potpunosti odrazilo izvršenje proračuna za godinu.

Općenito prepoznajemo važnost izrade projekcija gotovinskih tokova za učinkovito upravljanje javnim financijama. Ono pomaže u optimiziranju rashoda i prihoda, sprječavanju deficita, ostvarivanju prihoda od neangažiranih gotovinskih sredstava, održavanju makroekonomske stabilnosti i osiguravanju transparentnosti financijskih transakcija. Taj proces pomaže vladi da pravovremeno ispuni svoje obveze i osigura održivost financijskog sustava. Osim toga, ima značajan utjecaj na upravljanje javnim dugom. Pravovremeno planiranje pomaže optimizirati zaduživanje, čime se izbjegava prekomjerno zaduživanje. To pomaže smanjiti trošak servisiranja javnog duga i rizike akumuliranja tog duga te sprječava krize javnog duga. Izrada točnijih projekcija salda omogućuje i planiranje otplate postojećih dugova bez dodatnog opterećivanja proračuna.